

i mange Retninger ikke længere svarer til sit Ojemed. Bestemmelserne i Loven ere jo helt igennem holdte i ret stor Almindelighed, og der gives jo ogsaa Tilfælde, hvor en Fabrikherre med Loven i Haanden har været i Stand til at vise Fabrikinspektøren eller hans Assistenten Døren, naar de have ønsket at gøre sig bekendte med Forholdene paa hans Fabrik, fordi vedkommende Fabrikant i det givne Øjeblik ikke har haft Børn eller unge Mennesker inde i den Afdeling, hvor de ønskede at komme. Vi fik saa en Lovgivning paa samme Omraade ved Loven af 12te April 1889 om Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner. Der fandtes deri en Række Bestemmelser sigtende til at gøre Benyttelsen af Maskiner saa ufarlig som mulig ved at træffe Anordninger med Hensyn til de Sikkerhedsforanstaltninger, hvormed de skulle omgives, og ved at træffe nogle ganske vist ogsaa ret vigtige Bestemmelser om Børns og unge Menneskers Anvendelse ved Pasningen og Betjeningen af Maskiner. Vi kunne altsaa sige, at det, vor Fabriklovgivning omfatter for Øjeblikket, er et Forbud mod at benytte Børn under 10 Aar i Fabrikvirksomheder, et Forbud mod at benytte Børn mellem 10 og 14 Aar længere end en halv Dag, 6 Timer, en vis bestemt Tid af Døgnet i Fabrikvirksomhed, og endvidere et Forbud mod i Fabrikker og fabrikmæssigt drevne Virksomheder at benytte unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar længere end 12 Timer, idet den effektive Arbejdstid i denne Tid ikke maa blive mere end 10 Timer. Vi have endvidere en Bestemmelse om, at Børn under 10 Aar heller ikke maa benyttes til at passe Maskiner, og vi have en Bestemmelse om, at unge Mennesker under 16 Aar under visse Forhold heller ikke maa passe Maskiner, i hvert Tilfælde ikke maa foretage en Del Manipulationer, som kunne siges at være ret farlige og ganske sikkert ere meget farlige, enten de saa udføres af unge Mennesker eller af voksne, nemlig saadanne, der foregaa, medens Maskinerne ere i Gang. Vi have jo netop i de allersidste Dage haft et afskrækkende Eksempel derpaa, idet der jo her i Byen er forefalden en Ulykke paa en større Fabrik, og i øvrigt er der jo Aar for Aar forefaldet ikke saa faa Ulykker af lignende

Art. Allerede det, at disse Ting kunne forefalde, synes at tyde paa, at selv om jeg vil indrømme, at der er mange gode Bestemmelser i Loven af 1889, er der dog vistnok ogsaa Mangler ved den, og de Bestemmelser, som i mine Øjne ere gode, ere langt fra tilstrækkelige og staa langt fra paa Højde med, hvad man maa ønske at have af beskyttende Bestemmelser over for Arbejderne i Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder. Sagen er jo nemlig den, at i 1873, da den første Lov udkom, var, som jeg sagde, Fabrikindustrien meget lidt fremskreden. Der er jo sket betydelige Fremskridt siden den Tid i Fabrik- og Maskinindustrien. En stor Del Haandværkervirksomheder ere næsten gaaede til Grunde, og den Produktion, de i sin Tid have udført, er gaaet over i store, fabrikmæssig drevne Virksomheder, hvor Arbejderne virke under ganske andre Forhold. Det er derfor ganske naturligt, at der maa være Ønsker fremme om, og at man maa kræve at faa en Beskyttelse frem, som man ikke havde samme Trang til, da man arbejdede under de mindre Forhold. Men dertil kommer jo, at Loven af 1873 indskrænker sig til at træffe Bestemmelser for, hvad den betegner som Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder, medens det overlades til Administrationens Skøn i hvert enkelt Tilfælde at afgøre, hvorvidt en Virksomhed skal underkastes Tilsyn. Paa den Maade er der efterhaanden fremkommet store Værksteder, som anvende unge Mennesker og selv Børn paa en Maade, der sikkert i mange Tilfælde er lige saa skadelig for deres Sundhed og Fremtid som den Maade, hvorpaa de anvendes i Fabrikker, hvor de ere underkastede Tilsyn, og hvor Anvendelsen af deres Arbejdskraft er underkastet en Begrænsning. Ved at se paa det opgivne Tal af Personer, der vare underkastede Tilsyn dels i 1885 og dels i det sidste Aar, for hvilket der foreligger Beretning, nemlig 1895, viser det sig, at der i 1885 var i alt 25,345 Personer beskæftigede i Virksomheder, der vare underkastede Tilsyn, og i 1895 52,626 Personer, altsaa over det dobbelte Antal. Nu ved jeg vel, at man just ikke ligefrem kan sammenligne de to Tal, idet det første kun omfatter dem, der faldt